

Bildande av naturreservat för Virbo med Ekö, Oskarshamns kommun

Uppgifter om naturreservatet

Namn: Naturreservatet Virbo med Ekö skärgård.
Kommun: Oskarshamn
Socken: Misterhult
Läge: Området är beläget ca 10 km nordost om Oskarshamn
Kartblad: Topografisk karta: 6G Vimmerby S0
Ekonomisk karta: 6G 1i Virkvarn, 6G 1j Ekö
Gränser: Området har inlagts med grov punktstreckad linje, bilaga 1
Fastigheter: Del av Virbo med Ekö 1:1 samt Virbo med Ekö 1:7
Areal: Området har en sammanlagd areal av ca 675 ha varav 200 ha land och 475 ha vatten

Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen i Kalmar län

Ärendets beredning

Genom beslut 1973-02-28 avsattes mot viss intrångsersättning del av fastigheten Virbo med Ekö 1:1 med stöd av 7 § naturvårdslagen som naturreservat med benämningen Ekö skärgårdsreservat.

Sedermera har förhandlingar upptagits med markägarna dels rörande utvidgning av det avsatta området att även omfatta del av fastighetens skogsmark på fastlandet dels om förvärv för statens räkning av det tidigare reservatet.

Skärgårdsområdet som genom avstyckning och fastighetsreglering registrerad 1987-08-07, nu tillhör staten omfattar visst mark- och vattenområde. Dock ingår ej rätten till fiske då denna tillhör annan fastighet.

Genom överenskommelse 1988-02-19 har uppgörelse träffats med berörda markägare om intrångsersättning enligt 26 § naturvårdslagen för del av fastigheten Virbo med Ekö 1:1 omfattande viss skogsmarksareal på fastlandet. Tillhörande vattenområde ansluter direkt mot statens fastighet.

Samråd har under ärendets gång skett med naturvårdsverket som godkänt såväl överenskommelsen som därtill hörande förslag till reservatsföreskrifter jämte skötselplan. Naturvårdsverket har ställt erforderligt belopp till förfogande för intrångser-

sättningen att utbetalas till markägarna så snart länsstyrelsens beslut om naturreservat vunnit laga kraft.

Beskrivning av området

Området är beläget vid kusten nästan mitt emellan Oskarshamn och Figeholm. Det ligger inom den naturgeografiska regionen 25, underregionen Sörmlands och norra Götalands skärgårdar. Terrängformen är flack med relativt små höjdskillnader. Tektoniska sprickor i berggrunden ger terrängformerna lineära drag. Dessa är dock ej så märkbara i kustbandet. Berggrunden består i södra delen av röd granit och i norra av den något yngre Götemarsgraniten. De lösa jordlagren utgörs till övervägande del av morän, delvis starkt svallad. I sänkor förekommer sedimentlager. De yttre låga holmarna och skären är genom påverkan av Östersjön nästan helt renspolade.

Skogsvegetation, barr- och barrblandskogar dominerar fastlandsdelen, huvudön Ekö jämte de större öarna. På öarna dominerar tallen men här finns även inslag av lövskog. Sålunda finns på Ekö tämligen rikligt med ek i anslutning till de tidigare odlingsmarkerna. Skogsvegetationen med sin blandning av barr- och lövskog ger de stora öarna i innerskärgården ett lummigt intryck. Mellanskärgårdens vegetation är mer sparsam. På hållar och torrare marker kan lavfloran och på fuktigare ställen mossfloran vara välutvecklad. De yttre holmarna och skären - ytterskärgården - är ofta vackert och väl avslipade genom påverkan av först inlandsisen och senare vågerosionen. Ytterskärgården är nästan helt vegetationslös med undantag för sprickor och fördjupningar, där ett tunt jordtäckte ansamlats.

Fastlandsdelens skog är ställvis gammal och orörd, vilket ger området ett närmast vildmarksbetonat utseende. Risbarrskogar dominerar med inslag av sumpskogsliknande partier, små myrmarker och bergimpediment.

Hela området äger synnerligen höga värden med hänsyn till djurlivet och endast sådana åtgärder, som gynnar och utvecklar detta, kommer att utföras.

Hela det som naturreservat avsatta området är redovisat som riksintresse för naturvärden.

Områdets betydelse och behov av skydd och vård

Området är intressant genom att det uppvisar hela skärgårdstvärsnittet, innerskärgård, mellanskärgård och ytterskärgård. Det botaniska intresset grundar sig mer på vegetationszoneringen och där ingående växtsamhällen än rikedom på arter. Områdets största och viktigaste naturvärden knyts till de zoologiska intressena bland annat genom fastlandsdelens orördhet och "vildmarkskaraktär" och till djurlivet i ytterskärgården.

Faunan är känslig för biotopförändringar och andra störningar. Avverkningar eller andra åtgärder som skulle missgynna djurlivet ska ej utföras.

Några särskilda anordningar för friluftslivet avses ej tillskapas inom området utöver utmärkning.

Området bör av de skäl som angivits ovan särskilt skyddas och vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822, omtryckt 1974:1025) området som naturreservat med de gränser som framgår av bifogade ärendekarta (bilaga 1).

Med stöd av 12 § naturvårdslagen upphäver länsstyrelsen samtidigt sitt beslut 1973-02-28 gällande bildande av Ekö skärgårdsreservat eftersom nämnda område innefattas i föreliggande beslut. Naturreservatets namn ska vara Naturreservatet Virbo med Ekö skärgård.

Ändamålet med reservatet ska vara att bevara och utveckla ett område av synnerligen stort värde med hänsyn till djurlivet och att särskilt värna om biotoper för hotade arter.

Ändamålet ska tryggas genom att

- lämna skogsområdena orörda och ostörda
- gynna och om möjligt utveckla djurlivet inom området och då företrädesvis hotade eller på annat sätt känsliga arter
- gynna och utveckla skogsbiotoper som är av väsentlig betydelse för djurlivet

För området ska gälla de föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen som anges nedan

- A Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet.

Utöver vad i som eljest gäller är det förbjudet att

1. uppföra ny byggnad eller anläggning,
2. i vattenområdet anlägga fiskodling eller annan anläggning,
3. inrätta upplag annat än tillfälligtvis för skogsbrukets eller den vetenskapliga forskningens behov,
4. bedriva täkt av något slag eller utföra mekanisk markberedning,

5. dika, muddra, schakta, fylla torrlägga, spränga eller utföra annan liknande åtgärd,
6. använda kemiska bekämpningsmedel eller tillföra växt-näringsämne eller liknande,
7. anlägga väg, parkeringsplats eller brygga eller utföra annan liknande anordning,
8. avverka, röja, plantera, så eller vidta annan skoglig åtgärd,
9. dra fram mark- eller luftledning,
10. upplåta plats för tältning eller uppställning av husvagn eller dylikt,
11. inplantera för området främmande växt- eller djurart,
12. jaga eller upplåta området för jakt samt
13. upplåta mark- eller vattenområde för tävlings- eller övningsändamål,

Utan hinder av reservatet ska erforderliga tomter till befintlig fritidsbebyggelse vid Österdal kunna avstyckas, och då i huvudsak enligt beslutskartan till reservatet. Tomternas storlek ska ej vara större än vad som normalt kan anses erforderligt för en fritidstomt. Avstyckningen ska ske i samråd med markägarna och berörda myndigheter.

Utan hinder av förbuden vid A:1 och A:2 får befintliga bryggor och bojar bibehållas och om så erfordras upprustas.

Utan hinder av förbudet vid A:5 får sådana åtgärder i samråd med länsstyrelsen utföras, att befintlig passage för vandringsfisk genom djuprännan till och från Virån vidmakthålls.

Utan hinder av förbudet vid A:5 får befintligt dike vid gränsen mellan Virbo och Råsbäck med en längd av ca 25 m från sjön räknat underhållas.

Utan hinder av förbuden vid A:7, 8 och 9 får enkel väg samt mark- eller luftledning anläggas till bebyggelsen vid Österdal över reservatet. Den exakta sträckningen av vägen respektive luft- eller markledningen ska ske i samråd med länsstyrelsen.

Utan hinder av förbudet vid A:8 får, för underhåll av befintligt hägn, stängselstolpar hämtas utmed fastighetsgränsen mot Råsbäck 1:1 från Råsbäckeviken och mot sydväst längs en sträcka av ca 450 m. Vidare får befintliga stigar röjas från nedfallna träd eller grenar om så erfordras för framkomligheten.

Utan hinder av förbudet vid A:12 får jakt på Virbo med Ekö 1:1 bedrivas enligt arrendekontrakt till och med 1990-06-30. Dessutom är det tillåtet att på nämnda fastighet jaga eller upplåta området för jakt årligen under tiden 16.8 - 31.1 även efter arrendets utgång. Utan hinder av förbudet vid A12 äger Bertil Rudell och Folke Rudell vardera rätt att under sin livstid bedriva jakt på sjöfågel inom det försålda området. Folke Rudell äger även rätt att under sin livstid bedriva jakt på klövvilt och mink inom det försålda området. Förutom vid älgjakt, då flera får deltaga, får högst två jaktgäster deltaga vid jakten.

Bestämmelserna i 20 § skogsvårdslagen (SVL 1979:429) om bekämpning av skadeinsekter skall ej gälla inom naturreservatet. Dock får, utan hinder av förbudet vid A:8, länsstyrelsen låta vidtaga sådana skogsskyddsåtgärder som erfordras för främjandet av djurlivet. Uppkommer insektsskador på skog utanför naturreservatet som följd av att tillräckliga åtgärder för att förebygga eller bekämpa insektsspridning enligt 20 § skogsvårdslagen inte vidtagits inom reservatet, bedöms frågan om ersättning härför enligt skadeståndsrättsliga regler.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet, nämligen

1. åtgärder för att gynna och främja djurlivet,
 2. skogsskyddsåtgärder, som länsstyrelsen och naturvårdsförvaltaren finner nödvändiga,
 3. utmärkningar och upplysning om reservatet.
- C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet.

Utöver vad som eljest gäller är det förbjudet att

1. förstöra, ta bort eller skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, buskar eller ris,
3. jaga, döda, fånga eller skada vilda däggdjur, grod- och kräldjur eller fåglar, ta bort eller skada ägg eller bon eller på annat sätt störa nyssnämnda djurliv t ex genom klättring i boträd eller närgången fotografering av fågelbo, lya, gryt eller motsvarande,
4. samla in insekter,

5. inom vattenområdet framföra båt eller annat transportmedel med högre hastighet än 5 knop, med undantag för utprickad farled,
6. fiska,
7. medföra ej kopplad hund,
8. framföra motordrivet fordon, cykel eller annat transportmedel annat än på befintliga vägar,
9. göra upp eld,
10. under tiden 1.4 - 10.7 årligen färdas, uppehålla sig eller landa med båt eller annan farkost inom det område som med tunn heldragen linje inlagts på ärendekartan,
11. tälta, ställa upp husvagn eller liknande
12. ankra eller lägga till båt, husbåt eller liknande mer än ett dygn,
13. utnyttja området för tävlings- eller övningsändamål,
14. utan länsstyrelsens tillstånd företa vetenskapliga undersökningar samt
15. på störande sätt använda radio, grammfon, bandspelare eller dylikt,

Ovan nämnda föreskrifter under C gäller ej åtgärder som erfordras för genomförande av undersökning eller forskning som länsstyrelsen givit tillstånd till.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet m m.

1. Naturvårdsförvaltningen ska handhas av skogsvårdsstyrelsen i samråd med markägarna.
2. Vid naturvårdsförvaltningen ska samråd fortlöpande ske med länsstyrelsen och andra berörda myndigheter.
3. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltningen m m som framgår av skötselplanen (bilaga 2). Inom ramen för denna kan länsstyrelsen fortlöpande meddela direktiv för naturvårdsförvaltningen.

Den som bryter mot föreskrift, som meddelats med stöd av 8 eller 10 § naturvårdslagen, kan dömas till böter eller fängelse samt förpliktas att ersätta kostnad, som föranleds av gärningen.

Länsstyrelsen kan vid vite förelägga vederbörande att vidta

rättelse. Vederbörande tingsrätt äger meddela handräckning för ändamålet.

Detta beslut ska kungöras på det sätt som är föreskrivet beträffande författningar i allmänhet.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljö- och energidepartementet (bilaga 3).

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsrådet Ulf Färnhök beslutat och avdelningsdirektören Arnold Samuelsson varit föredragande har även naturvårdsdirektören Göran Andersson, länsarkitekten Lennart Weiman, biträdande överlantmätaren Jan G. Nilsson samt länsassessorn Karl-Gustaf Nylander deltagit.

Ulf Färnhök

Arnold Samuelsson

Länsstyrelsen, naturvårdspärmen

Kopia:

→ Akten
Markägarna
Statens naturvårdsverk (rek mb)
Statens planverk
Naturvårdsenheten (3 ex)
Planenheten
Lantmäterienheten
Juridiska enheten
Vägförvaltningen
Fastighetsbildningsmyndigheten
Lantbruksnämnden
Skogsvårdsstyrelsen
Polismyndigheten
Byggnadsnämnden
Kommunen (rek mb)
Kommunen för anslag
Svenska Naturskyddsföreningen
Naturvårdsregistret

Kartbilaga till samtliga ovan med "tillhörstämpel"

